

Handläggare
Lisa-Marie Cerra Sjögren**Till**
Trafiknämnden
2026-04-23

Riktlinjer för bastu på offentlig plats i Stockholms stad. Svar på uppdrag från kommunfullmäktige

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden beslutar att för egen del godkänna trafikkontorets förslag till riktlinjer enligt tjänsteutlåtandet, som svar på kommunfullmäktiges uppdrag.
2. Trafiknämnden hemställer till kommunfullmäktige att fastslå trafikkontorets förslag till riktlinjer för bastu i Stockholms stad.

Gunilla Glantz
FörvaltningschefUlrika Falk
AvdelningschefAnna Wenman
Enhetschef

Sammanfattning

Trafiknämnden har fått i uppdrag att i samarbete med berörda nämnder och bolagsstyrelser utarbeta förslag till stadsövergripande riktlinjer för bastu på offentlig plats i Stockholms stad. Förslaget tydliggör stadens målsättning att möjliggöra för fler bastuetableringar som bidrar till en attraktiv och trygg stadsmiljö. Kontoret ser riktlinjerna som en viktig del i arbetet med att underlätta för aktörer som vill medverka till att skapa fler bastur på lämpliga offentliga platser, samtidigt som staden säkerställer att fler stockholmare och besökare får möjlighet att basta.

Bakgrund

Trafiknämnden har sedan 2025 samordningsansvar för bad- och bastufrågor inom staden. Nämnden fick i budget för 2026 uppdrag

att i samarbete med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholms Hamn AB besluta om stadsövergripande riktlinjer.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av trafikkontoret. Förslaget har utarbetats inom stadens styrgrupp för kajstrategi, bad och bastu. Förslag till riktlinjer återfinns i sin helhet som bilaga 1 till detta tjänsteutlåtande.

Ärendet

Förslaget till riktlinjer bygger på erfarenheter från det utvecklingsarbete som trafikkontoret lett under 2025 för att underlätta för fler bastuetableringar vid lämpliga platser, samtidigt som staden lever upp till de lagkrav som råder för användning av offentlig plats. Arbetet har bland annat inneburit att trafikkontoret tillsatt resurser för stadsintern samordning samt utarbetat olika former av stödmaterial som ska underlätta för bastuetableringar. Kontoret har även skapat en väg in till staden för bastufrågor, exempelvis genom att tillsätta en lotsfunktion som ger stöd vid bastuetableringar samt förstärkt den externa kommunikationen på såväl hemsida som vid informationsträffar. Inom ramen för detta arbete har kontoret fört dialog med städer som Göteborg, Oslo, Helsingfors och Köpenhamn samt lokala bastuaktörer och stockholmare. Behov och lärdomar från dessa dialoger ligger till grund för förslag till riktlinjer.

Besökare som tar del av en bastudialog vid sjön Magelungen i Farsta. Besökarna hade även möjlighet att basta.

Riktlinjerna ska förtydliga vad en bastuaktör behöver förhålla sig till samt underlätta de stadsinterna processer som är kopplade till en

Trafikkontoret
Stadsmiljö

Fleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon
Växel 08-508 27 200
lisa-marie.cerra.sjogren@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

etablering, exempelvis arrende eller bygglov. Vidare ska riktlinjerna leda till att bastur som placeras på stadens mark eller vatten bidrar till en attraktiv stadsmiljö samt är lättåtkomliga för stockholmare och andra besökare.

Riktlinjerna ska även bidra till att underlätta för bastuetableringar i hela staden och de behöver därför baseras på de förutsättningar som finns inom Stockholms olika områden. Som en del av arbetet har kontoret därför analyserat olika bastuaktörers affärsmodeller och konkurrensförutsättningar för att uppnå hög tillgänglighet av nya bastuetableringar där riktlinjerna inte ska försvåra för olika typer av bastuaktörer att kunna investera ekonomiskt i en anläggning.

Avgränsningar

Riktlinjerna gäller för alla bastubyggnader som etableras på mark och vatten som ägs eller förvaltas av staden, men inte för tillfälliga bastuetableringar under exempelvis evenemang. De beskriver hur bastur ska utformas och vilka funktioner de ska ha utöver gällande lagkrav. En bastuetablering ska fortsatt prövas inom de processer som kommer med en etableringsprocess, exempelvis bygglov och krav för strandskydd.

Riktlinjerna ändrar inte befintliga överenskommelser med aktörer men i samband med förnyad upplåtelse ska villkoren om förutsättningar finns anpassas efter riktlinjerna.

Tre inriktningar för arbetet

Staden ska verka för att få en mångfald av aktörer och för fler etableringar av bastu på lämpliga platser i staden, både på land och vatten. Staden ska även sträva efter att erbjuda bastur i egen regi. Riktlinjerna slår fast tre inriktningar för arbetet vilka återges nedan.

1. Möjliggör fler bastur

Denna inriktning förtydligar stadens hållning att verka för fler bastuetableringar och att bastur på en offentlig plats kan underlätta för såväl badande som vistelse året runt. I detaljplan är de offentliga rummen vanligtvis planlagda som allmän plats eller med likvärdig reglering. En allmän plats ska enligt plan- och bygglagen användas för gemensamma behov, får bara tillfälligt upplåtas för en enskild verksamhet och får inte stängas av för allmänheten. I Stockholm är stora delar av vattennära områden planlagda som allmän plats, vilket säkrar allmänhetens tillgång till stadens vatten. Det framgår i detaljplanen vilka gemensamma behov som olika allmänna platser

är till för. En sådan plats är allmänna badplatser vars syfte är att möjliggöra bad för allmänheten.

Riktlinjerna tydliggör att bastur med fördel kan placeras där det är tillåtet att bada, men att badförbud inte behöver utgöra ett hinder för bastuetableringar då det går att ordna andra sätt för besökare att svalka sig. Vidare slår riktlinjerna fast att staden ser positivt på bastu vid allmänna badplatser där funktionen saknas idag samt att eventuella krav på anslutning till ledningar för vatten eller avlopp beror på platsens förutsättningar. Har aktören behov av dialog med staden om dessa faciliteter ska staden vara serviceinriktad.

2. Bastur öppna för allmänheten

Denna inriktning förtydligar att bastu på offentliga platser som utgångspunkt ska vara helt öppen för allmänheten, men att stadens krav på andel tid som är bokningsbar för allmänheten varierar utifrån var bastun är placerad. I Stockholms centrala delar bedöms bastuetableringar ha goda chanser för ett högt besöksstryck och därmed möjliggöra bastubad för många, varför andelen tid som är bokningsbar för allmänheten ska vara 100 procent.

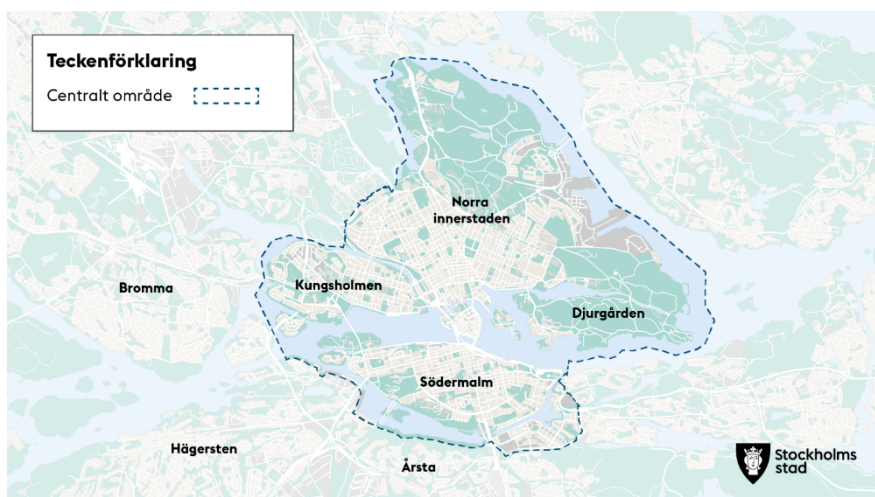

Bild 1: Stadens centrala områden definieras som utpekad färgat område – land, vattnet och intilliggande strandlinjer. För bastu på stadens mark inom detta område ska andel tider som är bokningsbara för allmänheten vara 100 procent.

Då det allmänna besöksstrycket kan vara lägre utanför stadens centrala områden bedöms 30-50 procent bokningsbara tider för allmänheten vara tillräckligt för att anse att allmänhetens tillgång har tillgodosetts vid dessa platser. För icke-vinstdrivande bastur på avlägsen plats föreslås 30 procent bokningsbara tider för allmänheten. Detta ökar även möjligheterna för fler bastuetableringar utanför stadens centrala områden.

Riktlinjerna förtydligar även att bastur på och i nära anslutning till allmänna badplatser ska vara bokningsbara för allmänheten till 100 procent. Bastur som är helt öppna för allmänheten vid dessa badplatser kan därför bidra till att stärka befintliga funktioner som exempelvis rekreation, tillgång till natur eller främjandet av sociala möten, särskilt under vinterhalvåret.

Tider bokningsbara för allmänheten bör vara jämnt fördelade över dygnet och veckan och inte orimligt prissatta. Allmänhetens tillgång till bastun ska regleras i nyttjanderättavtalet och följas upp.

Vidare förtydligar riktlinjerna att eventuella badbryggor som är kopplade till bastun om möjligt ska vara öppna för allmänheten samtidigt som bastuns utformning, omfattning och utbredning inte ska ge intrycket att allmän plats privatiseras. Det ska även finnas ett enkelt bokningssystem och lättåtkomlig information på både svenska och engelska om hur besökare kan boka bastun.

3. Bastur ska bidra till en attraktiv och trygg stadsmiljö

Denna inriktning förtydligar att en bastu ska bidra positivt till sin närmiljö, genom exempelvis en omsorgsfull utformning som stärker upplevelsen av platsen även hos de som inte nyttjar bastun. Anläggningens färger ska väljas med utgångspunkt från Stockholms karakteristiska kulörer, vilket bibehåller Stockholms unika kvalitéer som vattennära storstad där de urbana vattenspeglingarna värnas. Vidare förtydligar riktlinjerna att bastur ska bidra till tryggheten på en plats, exempelvis genom en utformning som undviker att skapa otrygga baksidor. Dessutom ska nyttjanderättshavaren genomföra regelbunden tillsyn av bastun så att den är väl omhändertagen. Riktlinjerna slår även fast att bastuns uppvärmningsmetod avgörs utifrån lämplighet i relation till bastuns plats, men att nya bastur ska vara eldrivna som huvudregel.

Trafikkontorets synpunkter

Stockholms stad arbetar målmedvetet för att utveckla de offentliga rummen och skapa möjligheter till mer aktivitet och trivsel. En sådan utvecklingsmöjlighet är genom bastubad vid fler lämpliga platser. Stockholms vattennära läge innebär en stor potential för att ge fler möjlighet att bada bastu och därmed även uppleva dessa platser året om.

Trafikkontoret har under senare år arbetat strategiskt och i nära dialog med flera bastuaktörer för att främja den långsiktiga

utvecklingen av fler bastur på offentlig plats. Kontoret ser riktlinjerna som en viktig del i detta arbete, då de ger stadsövergripande förhållningsregler vilket underlättar för bastuaktörer som vill etablera nya bastur i Stockholm. Riktlinjerna stärker även förutsättningarna för att bastur ska bidra till en mer attraktiv stad där fler stockholmare får möjlighet att basta.

Vid ett antagande avser kontoret att underlätta för möjliga bastuaktörer att ta del av riktlinjerna genom exempelvis kommunikationsmaterial och dialogtillfällen. Kontoret avser även att tillsammans med berörda förvaltningar och bolag utarbeta relevant stödmaterial som kompletterar riktlinjerna i linje med kraven som återfinns i de tre inriktningarna för arbetet.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår kontoret att trafiknämnden beslutar att för egen del godkänna trafikkontorets förslag till riktlinjer enligt tjänsteutlåtandet, som svar på kommunfullmäktiges uppdrag, samt att trafiknämnden hemställer till kommunfullmäktige att fastslå trafikkontorets förslag till riktlinjer för bastu i Stockholms stad, i enlighet med bilaga 1.

Slut

Bilaga

1. Riktlinjer för bastu i Stockholms stad

Trafikkontoret
Stadsmiljö

Fleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon
Växel 08-508 27 200
lisa-marie.cerra.sjogren@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm